

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Heilige Drievuldigheidsschool te LEUVEN

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	32995
Instelling	Heilige Drievuldigheidsschool
Directeur	Frank BAEYENS
Adres	Oude Markt 28 - 3000 LEUVEN
Telefoon	016-22.27.92
Fax	016-20.23.89
E-mail	frank.baeyens@hdc.ksleuven.be
Website	http://www.heilige-drievuldigheidsschool.be/
Bestuur van de instelling	VZW Leuvense Katholieke Scholen Dijle
Adres	Janseniusstraat 2 - 3000 LEUVEN
Scholengemeenschap	SGKSO Leuven
Adres	Janseniusstraat 2 - 3000 LEUVEN
CLB	Vrij CLB Leuven
Adres	Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
Dagen van het opvolgingsbezoek	24-10-2014
Einddatum van het opvolgingsbezoek	24-10-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	24-10-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Johanna COEMAN
Teamleden	Hilde DE RIJBEL, Henk FORIERS, Roger VAN DEN BORRE, Trui VAN RIE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	5
3.1 Cultuur- en gedragwetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/2006/026, D/2009/045)	5
3.2 Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/041 en D/2014/7841/003).....	6
3.3 Frans in aso, derde graad in de studierichtingen Economie-Moderne talen, Latijn-Moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/005 en D/2014/7841/005).....	7
3.4 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Latijn, Economie, Humane wetenschappen, Grieks-Latijn, Wetenschappen, en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wiskunde, Grieks-Latijn, Grieks-wiskunde, Humane wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen-wiskunde, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen, Latijn-wiskunde, Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2009/037, D/1999/027, D/2001/006)	8
3.5 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)	10
3.6 Wiskunde in de eerste graad A-stroom en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Grieks-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde, Wetenschappen-wiskunde (leerplannummers D/2009/7841/003 en D/2004/0279/019)	11
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG.....	13

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 10-10-2011 tot 14-10-2011 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 24-10-2014 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	geschiedenis, Nederlands, wiskunde	
Graad 1 Grieks-Latijn	geschiedenis, Nederlands, wiskunde	
Graad 1 Latijn	geschiedenis, Nederlands, wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	geschiedenis, Nederlands, wiskunde	
Graad 2 ASO Economie	geschiedenis	
Graad 2 ASO Grieks-Latijn	geschiedenis	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	geschiedenis	cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 2 ASO Latijn	geschiedenis	
Graad 2 ASO Wetenschappen	geschiedenis	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans, geschiedenis	Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	geschiedenis, wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	geschiedenis	
Graad 3 ASO Grieks-wiskunde	geschiedenis, wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	geschiedenis	cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels, Frans, geschiedenis	Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	geschiedenis	
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	geschiedenis, wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	Engels, Frans, geschiedenis	Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	Engels, Frans, geschiedenis, wiskunde	Engels, Frans, wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	geschiedenis, wiskunde	wiskunde

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/2006/026, D/2009/045)

Voldoet

Voor cultuurwetenschappen worden de basisdoelen in de tweede graad nipt voldoende gerealiseerd. De doelstellingen gerelateerd aan de onderzoekscompetentie worden in de tweede en de derde graad voldoende kwaliteitsvol gerealiseerd. De evaluatie is voldoende op de leerplandoelen afgestemd.

Onderwijsaanbod	Bij de doorlichting (oktober 2011) werd vastgesteld dat het onderwijsaanbod voor cultuurwetenschappen in de tweede graad ernstige tekorten vertoonde. Ook voor de onderzoekscompetentie waren er in de tweede en derde graad fundamentele knelpunten.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De vakgroep is systematisch te werk gegaan bij het wegwerken van de tekorten. Voor cultuurwetenschappen zijn de belangrijkste hiaten in de tweede graad gedicht en zijn er meer garanties wat de volledigheid van het curriculum betreft. De evenwichtigheid is evenwel niet altijd in balans: de beperkte voortgang in het eerste trimester zorgt voor verhoogde druk in het tweede en derde trimester. Sommige doelen worden te oppervlakkig of te theoretisch benaderd: een aantal waardevolle opdrachten komen niet aan bod en sommige hoofdstukken worden ingeruild voor een beknopte presentatie. Op die manier worden de daaraan gerelateerde doelen niet op het correcte beheersingsniveau aangeboden.

Voor de onderzoekscompetentie heeft de vakgroep een doordachte graadoverschrijdende leerlijn ontwikkeld. De opdrachten in de tweede graad staan in het teken van een kennismaking met diverse onderzoeksmethoden en eenvoudige onderzoekscompetenties. In de derde graad doorlopen de leerlingen de volledige onderzoekscyclus aan de hand van complexe en meervoudige opdrachten met tal van autonome keuzemomenten. De opdrachten sluiten goed aan bij de eindtermen. De kwaliteit van de werkstukken van de leerlingen is behoorlijk tot goed.

Evaluatiepraktijk	Ook op het vlak van evaluatie heeft de vakgroep één en ander bijgestuurd al beseft het team dat dit proces nog in volle ontwikkeling is. De vakgroep bespreekt de evaluatievragen en screent ze op hun leerplangericht karakter. De te eenzijdig kennisgerichte benadering in de 2de graad maakt plaats voor een meer gevarieerde evaluatie die mikt op kennis, inzicht en toepassing. Toch blijft het een uitdaging om alle soorten vragen aan een intern kwaliteitsonderzoek te onderwerpen.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Transparantie</i>	

Voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie zijn er voor de derde graad transparante en eindtermgerichte criteria ontwikkeld. Voor de onderzoekscompetentie in de tweede graad en voor een aantal andere opdrachten is dat nog onvoldoende het geval.

Leerbegeleiding	Voor cultuurwetenschappen wordt het leerboek in de tweede graad slechts gedeeltelijk gebruikt. Sommige delen worden vervangen door zelf ontwikkeld studiemateriaal, actueel tekstmateriaal en nieuwe opdrachten. Het gebrek aan samenhang en structuur hypothekeert de preventieve leerbegeleiding. Met ingang van dit schooljaar gebruikt de vakgroep een nieuw leerboek voor cultuurwetenschappen. Het wordt progressief ingevoerd.
<i>Preventief</i>	
<i>Curatief</i>	

De vakgroep heeft een inspanning geleverd om meer te investeren in activerend en levensecht onderwijs. Zowel in de tweede als in de derde graad worden er leerplangerichte studie-uitstappen georganiseerd, staan er gastsprekers op het programma en krijgen de leerlingen kansen om via groepsopdrachten en ICT-opdrachten met de doelen aan de slag te gaan. Het gebruik van gevarieerde werkvormen stimuleert de motivatie en betrokkenheid van de leerlingen op hun leerproces.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

In het team, waarin enkele personeelsswissels werden doorgevoerd, is de professionele samenwerking aanzienlijk verbeterd. Er werd vooruitgang geboekt op het vlak van planmatig en leerplangericht werken. De samenwerking met de pedagogische begeleiding ervaart het team als ondersteunend en blikverruimend. De agendapunten die de vakgroep voor de toekomst plant, zullen de huidige ontwikkelingsdynamiek versterken.

3.2 Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/041 en D/2014/7841/003)

Voldoet

De eindtermen, de specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingenevaluatie is voldoende valide. Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De communicatieve vaardigheden worden structureel ingebed in het onderwijs- en leerproces. De receptieve en productieve vaardigheden worden in samenhang met elkaar en aan de hand van taaltaken ontwikkeld, waarbij de voorgeschreven tekstsoorten worden behandeld. Er gaat voldoende aandacht naar de interculturele component. Conform de leerplanvisie worden woordenschat en grammatica ondersteunend en functioneel opgevat.

De realisatie van de specifieke eindtermen leidt in voldoende mate tot een verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming en een verdieping van de reflectie op taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem. Voor de realisatie van de specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie krijgen de leerlingen altemeer opdrachten voor Engels en Frans. De uitwerking gaat gepaard met gestructureerde ondersteuning en begeleiding. De fasen van informatieverwerving en -verwerking, voorbereiding en uitvoering, rapportering en confrontatie met andere standpunten worden doorlopen, conform de betrokken specifieke eindtermen (SET). Er wordt echter nog niet systematisch uitgegaan van een literair en/of linguïstisch vraagstuk. De bepaling dat de onderzoeksopdracht daarover moet gaan (cf. SET 17) is ook niet opgenomen in de omschrijving van de onderzoeksopdracht onder punt 1 in de ondersteuningsbundel.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De logistieke ondersteuning die de school voor de realisatie van het vak biedt, beantwoordt aan de minimale materiële vereisten. ICT wordt algemeen in voldoende mate geïntegreerd.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende valide en representatief voor de verschillende leerplancomponenten. Conform het onderwijsaanbod wordt de toetsing zoveel mogelijk gekaderd in authentieke en functionele contexten. De vraagstelling is voldoende uitdagend. De toetsing van lexicon en grammaticaal inzicht gebeurt overwegend in samenhang met de toetsing van de communicatieve vaardigheden. De leerlingen worden geïnformeerd over de beoordelingscriteria.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De ontwikkeling van competenties wordt behoorlijk en gestructureerd ondersteund, onder meer door het gebruik van schrijfkaders. Werkvormen, procedures en strategieën om de autonomie van de leerlingen te vergroten en ze tot zelfsturing van hun leerproces te brengen worden toegepast en ontwikkeld. Daarbij worden vormen van zelfevaluatie op leerlingenniveau in praktijk gebracht. Er is aandacht zowel voor het preventieve als voor het remediërende luik van de leerbegeleiding.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroep heeft de vastgestelde tekorten systematisch aangepakt. De opbouw van de interne knowhow en de externe nascholingen, onder meer over taaltaken, tekstsoorten, communicatieve werkvormen en de realisatie van de SET met betrekking tot de onderzoekscompetentie, hebben geleid tot een meer gelijkgerichte en doelgerichte aanpak van het curriculum en van de evaluatiepraktijk. Ook de graadoverschrijdende verticale samenhang werd verstevigd. Voor haar werking en de communicatie daarover maakt de vakgroep systematisch gebruik van het elektronisch leerplatform.

3.3 Frans in aso, derde graad in de studierichtingen Economie-Moderne talen, Latijn-Moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/005 en D/2014/7841/005)

Voldoet

De vakgroep heeft de tekorten in voldoende mate weggewerkt. Het onderwijsaanbod is afgestemd op de leerplandoelstellingen waardoor de leerlingen in voldoende mate de eindtermen en de specifieke eindtermen bereiken. De leerlingenevaluatie is voldoende representatief en peilt naar het hogere beheersingsniveau dat de pool Moderne talen beoogt. De tekorten vastgesteld bij de doorlichting zijn weggewerkt.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leraren hebben succesvol ingezet op communicatief taalonderwijs waarbij het trainen van de taalvaardigheden centraal staat. Bij het aanbrengen van de taalkundige component, bewaakt men voldoende het evenwicht tussen reproductieve, transfer- en communicatieve opdrachten. Leerlingen krijgen hierdoor voldoende kansen om de opgedane kennis ook effectief in te zetten in reële taalsituaties. De vakgroep heeft voor alle vaardigheden leerlijnen uitgetekend en geconcretiseerd. De geplande lesonderwerpen worden hierbij gelinkt aan de eindtermen en leerplandoelen zodat het onderwijsaanbod, de variatie in tekstsoorten en het beoogde verwerkingsniveau voldoende bewaakt worden. Voor de realisatie van de specifieke eindtermen, voeren leerlingen uitdagende opdrachten uit waarbij ze creatief omgaan met taal en reflecteren over de relatie taal en cultuur. Ze verwerven in voldoende mate inzicht in de taal als systeem en in de wijze waarop communicatie functioneert. Leerlingen krijgen ook strategieën aangereikt om hun eigen talige competenties verder te ontwikkelen. Bij de onderzoeksoopdracht is er aandacht voor ondersteuning via een stappenplan en voor het leerproces aan de hand van zelfevaluatie en procesevaluatie. De leerlingen worden aangespoord om binnen een gegeven context zelf een onderzoeksvraag te formuleren.
---	--

Het betreft telkens een literair of linguïstisch vraagstuk waarbij de onderzoeksresultaten schriftelijk gerapporteerd worden.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De leraren slagen erin de vaardigheidsgerichte onderwijspraktijk ook te vertalen in de evaluatiepraktijk. Opdat de vaardigheden meer gewicht krijgen in de evaluatie, werd het puntensysteem aangepast. Tevens werden ook afspraken gemaakt over het voldoende frequent toetsen van lees-, luister-, schrijf-, spreek- en gespreksvaardigheid in het dagelijks werk. De vaardigheidstoetsing is uitdagend en de geïntegreerde evaluatie in de examens is een voorbeeld van goede praktijk. Transparante criteria ondersteunen de beoordeling van schrijf- en spreekvaardigheid. Bij deze beoordeling verwijst men naar de taalniveaus van het Europees Referentiekader zodat leerlingen een duidelijk zicht hebben op hun taalcompetenties. In het kader van het portfolio is er aandacht voor het evalueren van de specifieke eindtermen. De evaluatie van de onderzoeksopdrachten is gevarieerd en beoordeelt zowel het proces als het product.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

De vakgroep heeft doelgerichte acties ondernomen om de leerinhouden en de evaluatie beter af te stemmen op de eindtermen, de specifieke eindtermen en de leerplandoelen. Hiervoor heeft ze een beroep gedaan op de pedagogische begeleidingsdienst en sterk ingezet op nascholing. De leraren implementeren de nieuw verworven inzichten in de eigen onderwijs- en evaluatiepraktijk. Het vakoverleg wordt gekenmerkt door inhoudelijke diepgang en zinvolle reflecties. Afspraken en afstemming met het vak Engels hebben geleid tot een duidelijkere profilering van de pool Moderne talen. De vakbekwaamheid en de nieuwe interne dynamiek van de vakgroep Frans staan voldoende garant voor verdere kwaliteitsbewaking.

3.4 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Latijn, Economie, Humane wetenschappen, Grieks-Latijn, Wetenschappen, en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wiskunde, Grieks-Latijn, Grieks-wiskunde, Humane wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen-wiskunde, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen, Latijn-wiskunde, Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2009/037, D/1999/027, D/2001/006)

Voldoet

De tekorten in de leerplanrealisatie werden in voldoende mate weggewerkt. Het onderwijsaanbod en de evaluatie zijn voor de meeste studierichtingen voldoende gericht op het leerplan en de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Een graadoverstijgende vakgroepwerking werd opgezet en die heeft heel wat inspanningen geleverd om de tekorten die tijdens de doorlichting van 2011 waren vastgesteld, weg te werken. Het merendeel van de vakleraren is overtuigd van de verplichting om eindterm- en leerplangericht te werken. Enkel leraarafhankelijk onderschrijft men dit niet waardoor er in bepaalde leerjaren en studierichtingen hiaten in de leerplanrealisatie blijven. Deze opgebouwde tekorten worden zo veel als mogelijk door collega's weggewerkt, maar dit gebeurt niet voor alle leerlingen. De inspanningen van de vakgroep worden daardoor in belangrijke mate gehypothekeerd, maar de meerderheid van de leerlingen beheerst uiteindelijk de meeste leerplandoelstellingen.

Er werd een sjabloon ontwikkeld dat door de leerlingen wordt ingevuld en dat dient als houvast voor het situeren van de leerinhouden binnen de brede context van het historisch referentiekader. In de derde graad is de toepassing evenwel weinig expliciet aantoonbaar. Het begrippenkader wordt, mede door het ontwikkelen van verticale leerlijnen, zorgvuldiger opgebouwd en toegepast. Vooral in de eerste en de tweede graad is er in voldoende mate aandacht voor continuïteit en verandering, voor de wisselwerking tussen de verschillende maatschappelijke domeinen en voor parallellen tussen de verschillende culturen. Tijdens de lessen wordt in de eerste en de tweede graad in voldoende mate aandacht besteed aan het beoefenen en het evalueren van de historische vaardigheden. De leerlingen krijgen daartoe individuele of groepsopdrachten. In de derde graad werken de leerlingen een actuele historische probleemstelling uit waarbij verschillende onderzoeksmethodes aan bod komen. De onderzoekende en kritische houding is zeker positief en ook de opdracht is aantrekkelijk en herkenbaar voor de leerlingen. Toch dient opgemerkt te worden dat hierbij veeleer de historische attitude dan het op het vereiste niveau beoefenen van de historische vaardigheden wordt gerealiseerd. Ook het toepassen van de historische methode bij kaartenstudie kan vooral in de derde graad nog meer aandacht krijgen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In de meeste lesgroepen van de drie graden is de evaluatie voldoende transparant en valide. Taken, toetsen en examens tonen dat de verhouding tussen kennis, inzicht en vaardigheden in de eerste graad en de meeste studierichtingen van de tweede graad in voldoende mate bewaakt wordt. De toetsen zijn steeds verzorgd opgesteld. De verwachtingen van de leraar worden duidelijk verwoord. De vraagstelling sluit voldoende aan bij de eindtermen en de beoordeling gebeurt correct. In enkele gevallen is de beoordeling van taken weinig transparant, zelfs willekeurig. In de derde graad zijn er nog een aantal tekorten in de evaluatie. In het algemeen overheersen reproductie en kennisgerichte bevraging nog te veel in de punten van het dagelijks werk. Uit documenten blijkt dat toepassing en inzicht op basis van niet eerder bestudeerde (niet geziene) bronnen weinig in het evaluatieproces aan bod komen. Ook de uitdaging om zelfstandig op zoek te gaan naar een verband tussen de ingestudeerde leerinhouden en nieuwe toepassingen ervan wordt minimaal in de evaluatie meegenomen. De beoordeling van de vaardigheden is overwegend –en in bepaalde klassen uitsluitend- gebaseerd op de onderzoeksopdracht van de leerlingen. Hiertoe werden beoordelingscriteria uitgeschreven. Uit de controle blijkt dat, leraargebonden, de formulering van de onderzoeksopdracht niet beantwoordt aan hierbij beoogde leerplandoelstellingen, en dat de evaluatie niet transparant is. Bij de andere collega's is de opdracht wel gericht op het realiseren van de beoogde doelstellingen en is de evaluatie van het persoonlijk werk voldoende valide en transparant. De schriftelijke examens, die binnen de derde graad grotendeels gelijkgericht opgesteld werden, tonen een voldoende evenwichtige aandacht voor de verschillende beheersingsniveaus van kennis, inzicht en vaardigheden. De vraagstelling bij de mondelinge examens is zeer open, maar toch wordt ook naar de beoefening van historische vaardigheden gepeild.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

In de eerste en overwegend in de tweede graad is de aandacht voor de begeleiding van het leerproces, dat in voldoende mate afgestemd is op de leerplandoelstellingen, duidelijk toegenomen. Leerlingen worden op de hoogte gebracht van de verwachtingen bij taken, toetsen en examens. Uit de documenten blijkt dat heel wat gedifferentieerde werkvormen binnen de lessen worden gebruikt en dat er aandacht is voor leren leren. Ook het gericht gebruik

van de elektronische leeromgeving ondersteunt de leerlingen hierbij. In de derde graad gaat de vakgroep er nog teveel van uit dat leerlingen de al eerder verworven competentie rond het inzicht in het historisch referentiekader in voldoende mate zelfstandig kunnen toepassen. Er wordt dan ook hooguit mondeling naar gerefereerd. Documenten tonen dat het gezamenlijk beoefenen, het becommentariëren en het bijsturen van de historisch kritische methode veeleer zelden aan bod komt. Het historisch exposé is nog overwegend de gebruikte didactische werkvorm. Het elektronisch leerplatform wordt ingezet als opslagplaats voor de leerinhoudelijke presentaties. Bij taken en toetsen wordt heel weinig over het leerproces gerapporteerd. De soms zeer slordige leerlingennotities getuigen niet van voldoende aandacht voor de toepassing van de vakoverschrijdende eindtermen leren leren.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep heeft na de vorige doorlichting een beroep gedaan op de ondersteuning van de pedagogische begeleiding. Een verbeteringstraject werd opgesteld waarbij de opmerkingen van het doorlichtingsverslag systematisch werden aangepakt. De meeste leden hebben de gemaakte afspraken ook ter harte genomen en in voldoende mate geïmplementeerd in hun onderwijsproces. De vakgroep is overtuigd dat de geleverde inspanningen die hun weerslag vonden in de eerste en de tweede graad, ook verder toegepast zullen worden in de derde graad. De grote verantwoordelijkheid hiervoor ligt evenwel bij de vakcoördinator.

3.5 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)

Voldoet

De tekorten vastgesteld bij de doorlichting zijn weggewerkt. De realisatie en de leerlingenevaluatie beantwoorden in voldoende mate aan de eindtermen en leerplandoelstellingen. De school voldoet aan de minimale materiële leerplanvereisten.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De verscheidene leerplancomponenten komen geproportioneerd aan bod. De ontwikkeling van de receptieve en productieve vaardigheden, vakgebonden attitudes en strategieën krijgt voldoende aandacht. De realisatie is gesitueerd op de te verwachten verwerkings- en beheersingsniveaus. De vakgroep volgt gelijkgericht de integratieprincipes van het leerplan.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school voldoet aan de minimale materiële leerplanvereisten. Er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden zoals het openleercentrum en het leefsleutelokaal om de leerlingen tijdens de lessen te laten gebruikmaken van ICT.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leerlingenevaluatie is voldoende valide en representatief. In de toetsing wordt expliciet teruggekoppeld naar de leerplandoelstellingen. Algemeen is de vraagstelling voldoende uitdagend en de beoordeling voldoende transparant. De aandacht voor de procesevaluatie is gegroeid, waarbij gebruikgemaakt wordt van evaluatiefiches.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De grotere afstemming van de les- en evaluatiepraktijk op het leerplan brengt mee dat de aandacht voor het leerproces sterk is toegenomen. Vormen van zelfevaluatie verhogen de actieve betrokkenheid en het reflecterend vermogen van de leerlingen. Het gebruik van taalportfolio's, werkbundels, werkschema's en de OVUR-procedure, zowel in de realisatie als in de evaluatie, bevordert de ontwikkeling van de competenties en vergroot de leerwinst.

De vakgroep neemt zowel preventieve als curatieve maatregelen. In de context van de preventieve leerbegeleiding krijgen de geactualiseerde VOET Ieren Ieren de nodige aandacht.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep heeft de werkpunten systematisch aangepakt. Interne professionalisering en externe nascholingen, onder meer over procesevaluatie en de plaats van de component taalbeschouwing in het onderwijs Nederlands, hebben bijgedragen tot de bijsturing en de kwaliteitsverhoging van het onderwijs- en leerproces.

3.6 Wiskunde in de eerste graad A-stroom en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Grieks-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde, Wetenschappen-wiskunde (leerplannummers D/2009/7841/003 en D/2004/0279/019)

Voldoet

De tekorten in de leerplanrealisatie werden in voldoende mate weggewerkt. Het onderwijsaanbod is voldoende gericht op het leerplan en de evaluatie is in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

In de eerste graad A worden alle leerplandoelen met voldoende diepgang gerealiseerd. Alle leerplandoelen komen evenwichtig aan bod. Tijdens de doorlichting in 2011 werd vastgesteld dat de leerplandoelen in verband met ruimtemeetkunde niet of weinig aan bod kwamen. De vakgroep besteedt op dit ogenblik meer dan voldoende tijd aan dit onderwerp, zowel in het eerste als in het tweede jaar van de graad. De leerplandoelen worden voldoende diepgaand behandeld.

Bij de planning houdt de vakgroep rekening met de aanbevelingen van het leerplan. Zowel bij het aanbod als bij de evaluatie hanteert de vakgroep een correcte verhouding basis- versus verdiepingsleerstof.

In de derde graad werden de lacunes in het aanbod, zoals vastgesteld tijdens de doorlichting van 2011, eveneens in voldoende mate weggewerkt. Alle klassen van de pool wiskunde werken doelgericht aan de eindtermen rond onderzoekscompetentie. De onderzoeksopdracht wordt concentrisch aangeboden. In het vijfde jaar voeren de leerlingen een nog sterk gestuurde opdracht uit waar de verschillende stappen van wiskundig onderzoek worden doorlopen. Voornamelijk het stellen van een relevante onderzoeksvraag en de oriënterende fase worden ingeoefend. In het zesde jaar wordt dan een meer open probleem behandeld, waarbij de leerlingen zelfsturend werken. De vakgroep tracht op deze wijze een leerlijn te ontwikkelen. In beide jaren wordt daarvoor de nodige tijd in de les voorzien. Dit is zeker het geval in het zesde jaar. Uit de agenda's van het vijfde jaar blijkt dat de voorziene lestijd (5 lessen) voor bepaalde klassen niet steeds even efficiënt wordt gebruikt.

De moeilijkheidsgraad van de opdracht in het zesde jaar is hoog. De hoge moeilijkheidsgraad maakt dat er (soms te) veel tijd gaat naar de literatuurstudie en (soms te) weinig naar het stimuleren van een onderzoekende houding.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In de eerste graad vermeldt de vakgroep bij elke examenvraag het gemeten leerplandoel. Op deze wijze bewaken de leraren de verhouding basis versus verdieping. Soms zit er nog wat ruis op de interpretatie van het verwerkingsniveau evenals op de validiteit waarmee dit verwerkingsniveau wordt gemeten.

In de derde graad zijn de evaluatiecriteria voor de onderzoekscompetentie niet eenduidig bepaald. Voornamelijk in het vijfde jaar bestaat er nog onduidelijkheid omtrent het te hanteren referentiekader. De vakgroep is duidelijk nog zoekende om de evaluatie vorm te geven. In het zesde jaar worden door alle leraren dezelfde criteria gebruikt. Bovendien zijn deze meer gelinkt aan het OVUR-schema en daardoor meer doeltreffend.

De examens zijn verzorgd opgesteld en de puntenverdeling wordt vermeld. Rekenvaardigheid primeert nog steeds bij het opstellen van de examens en toetsen. Voornamelijk in de derde graad is de evenwichtige afstemming van de toetsing op de diverse vaardigheden soms zoek. In de eerste graad worden wel de meeste vaardigheden getoetst.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Johanna COEMAN de inspecteur-verslaggever	Frank BAEYENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	